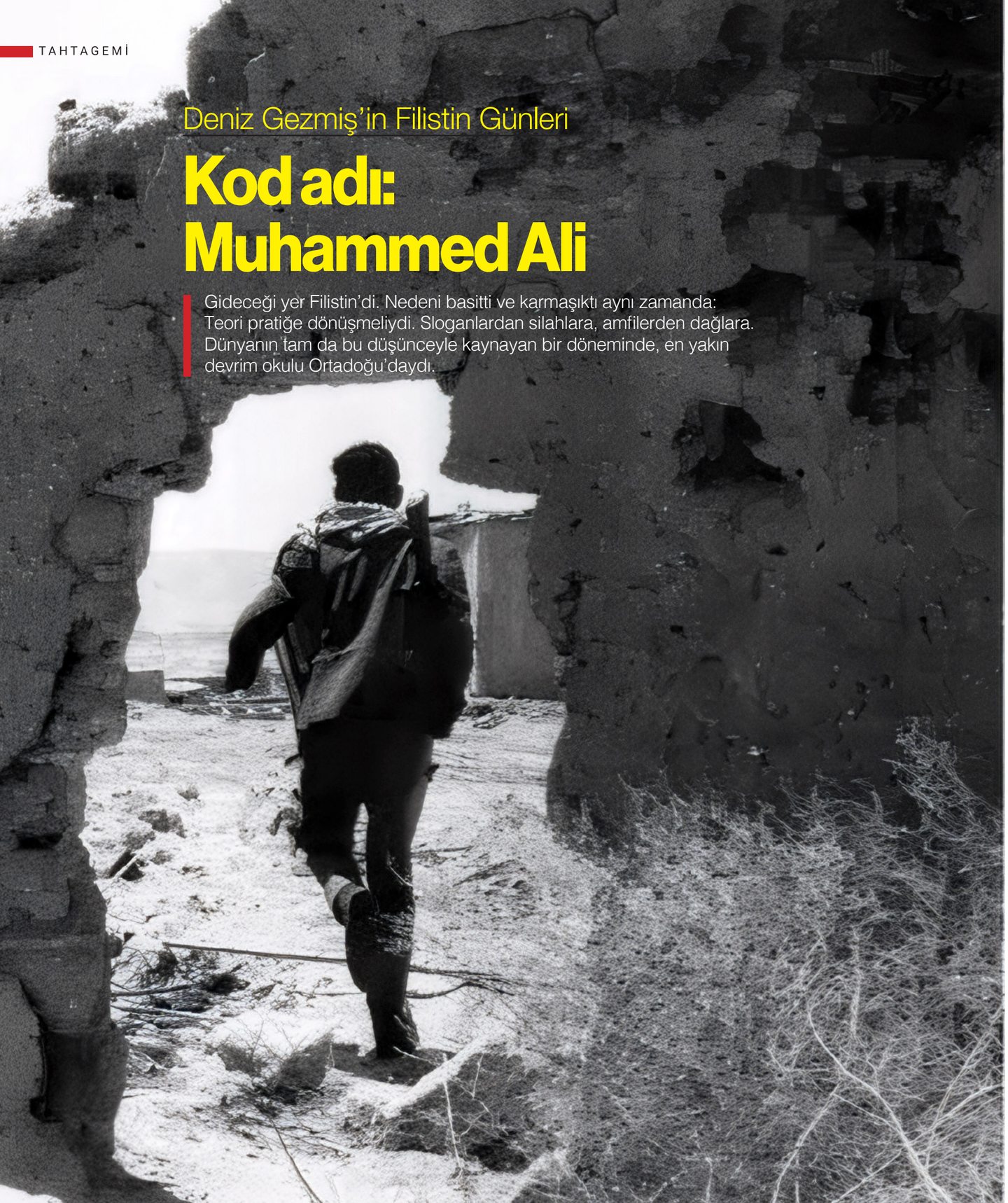

Deniz Gezmiş'in Filistin Günleri

Kod adı: Muhammed Ali

Gideceği yer Filistin'di. Nedeni basitti ve karmaşıktı aynı zamanda: Teori pratiğe dönüşmeliydi. Sloganlardan silahlara, amfilerden dağlara. Dünyanın tam da bu düşünceyle kaynayan bir döneminde, en yakın devrim okulu Ortadoğu'daydı.

SEBAHATTİN ÇELEBİ, FRANKFURT

Haziran 1969'un son günleri.

Annesi Mukaddes Hanım'a bavulunu hazırlarken *"Kuşadası'na gidiyorum"* dedi. Vedalaştı ve yola çıktı. Ama rotası Ege'nin mavisi değil, Ortadoğu'nun kızgın topraklarıydı. 22 yaşındaki Deniz Gezmiş, arkasında tutuklama kararları, ihraç yazıları ve sönmek bilmeyen bir öfke bırakarak İstanbul'dan çıkıyordu.

Gideceği yer Filistin'di. Nedeni basitti ve karmaşıktı aynı zamanda: Teori pratiğe dönüşmeliydi. Sloganlardan silahlara, amfilerden dağlara. Dünyanın tam da bu düşünceyle kaynayan bir döneminde, en yakın devrim okulu Ortadoğu'daydı.

O yıl takvimler 1960'ların sonunu gösterdiğinde, dünya *"68 Rüzgarı"* olarak anacağı devasa bir dalgalanmanın içindeydi. Paris sokaklarında barikatlar kuruluyor, Vietnam'da Amerikan emperyalizmine karşı direniş sürüyor, Küba'da Che Guevara'nın mirası henüz yankılanıyordu. Türkiye bu rüzgardan nasibini fazlasıyla almıştı; üniversite amfileri, meydanlar, sokaklar *"Tam Bağımsız Türkiye"* sloganıyla inliyordu.

Bir Öğrencinin Yükselişi ve Aranışı

Deniz Gezmiş, 28 Şubat 1947'de Ankara'da dünyaya geldi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde hukuk öğrencisiydi; ama polis raporlarında adı, ders notlarından çok sokak eylemlerinde geçiyordu. 1968'de Amerikan Altıncı Filosu'nun İstanbul ziyaretini protesto eden kalabalığın önündeydi. 1969'da üniversite işgallerinde önder rolü üstlendi.

9-10 Haziran 1969 olayları belirleyici oldu. İstanbul polisi bütün gücünü Beyazıt Hürriyet Alanı'na yığmıştı ama öğrencileri geçemedi. Üniversite tatil edildi, sınavlar ertelendi ve Deniz Gezmiş gibi öğrenci liderleri için tutuklama kararları çıkarıldı. Yaralandı, hastaneden kaçtı. Hukuk Fakültesi, 1 Eylül 1969'da resmi ihraç kararını açıkladığında, Deniz çoktan Ortadoğu'daydı.

İşte bu noktada kendisine bir soru sordu Deniz: Silahlı mücadele teoride mükemmeldi ama pratikte nasıl öğrenilecekti? Ne askeri eğitimleri vardı ne de gerilla tecrübesi. Bu sorunun cevabını alması için bir davet alması yetecekti. Filistin kurtuluş örgütleri, Türkiye'nin devrimci gençliğini kamplarına çağırıyordu.

Mustafa Çelik'in Kısa Ömürlü Yolculuğu

Deniz Gezmiş'ten önce bu yolu açanlar vardı. 1 Ekim 1968'de Gaziantepli iki genç; 18 yaşındaki Abdülkadir Yaşargün ve 19 yaşındaki Mustafa Çelik kaçak yollarla Filistin'e geçerek, El Fetih saflarına katıldılar.

Ancak trajedi hızlı geldi: Mustafa Çelik, 8 Haziran 1969'da Filistin'deki bir çatışmada hayatını kaybetti. Türkiye'nin devrimci solundan Filistin topraklarında şehit düşen ilk isimdi o. Bu ölüm, İstanbul'daki örgütlerde hem büyük bir acıya hem de derin bir sarsılmaya yol açtı. Ama gitme kararını durdurmak bir yana, mücadelenin gerçekliğine dair çarpıcı bir kanıt oldu.

Bir baba Suriye'ye kaçıp komando olan oğlunun hikâyesini anlatıyor.

El Fetih'de Antepli Mustafa şehit oldu

Kenan GEDİKOĞLU

Yazısı, GAZİANTEP

Suriye'de, El Fetih Komando Teşkilâtında şehit olan Gaziantep'li Mustafa Çelik. (Foto: AKŞAM — Özel)

Mustafa Çelik'in babası Davut Çelik, oğlunun şehadet belgesi ve madalyası ile...

Filistin Davası Türk Soluna Nasıl Girdi?

5 Haziran 1967'de Arap-İsrail Savaşı başladığında, İstanbul'daki devrimci gençlik örgütleri hemen bildiri yayınlamıştı: Arap ülkelerini destekliyorlardı, çünkü bu savaş, yoksul Arap halklarının saldırgan İsrail'e karşı verdiği bir bağımsızlık mücadelesiydi.

ODTÜ Öğrenci Birliği Başkanı Cengiz Haksever'in 31 Mart 1968'de Ürdün Kralı Hüseyin'e gönderdiği telgraf bu dönemin ruhunu özetliyordu:

"Ekselans, uzun süredir emperyalist İsrail karşısında kahramanca savaşan Ürdünlü Arap kardeşlerimizi, bu haklı ve mutlaka zaferle sonuçlanacak antiemperyalist kavgalarında ODTÜ'nün Arap ve Türk bütün öğrencileri sonuna kadar destekler."

Bu atmosferde Filistin'e gitmek salt romantik bir devrimcilik değildi. Pratik bir amaç taşıyordu: Gerilla eğitimi almak ve Türkiye'ye dönüp silahlı mücadele başlatmak.

"Kuşadası'na Gidiyorum"

Deniz Gezmiş, Haziran 1969'un son günlerinde İstanbul'dan Ankara'ya geçti. Yusuf Küpeli ve bazı yoldaşlarıyla görüştü. Ortak karar netti: Suriye üzerinden Filistin'e. Yanında Cihan Alptekin de vardı.

Örgütün daha sonraki bir grubu; Hüseyin İnan ve 12 arkadaşı Ekim 1969'da farklı bir güzergahtan gidecekti. 12 Ekim 1969 Pazar günü Nizip-Karkamış istasyonundan trene bindiler. Fırat Köprüsü'nü geçtikten sonra, arazi yapısı nedeniyle Suriye sınırına giren trenin bir rampada yavaşlamasından yararlanarak birer birer trenden atladılar.

Geceyi yaktıkları bir ateşin etrafında geçirdiler. Sabah Fırat kıyısına yürüdüler, salla nehri geçtiler, Halep'e ulaştılar. Abdülkadir Yaşargün, El-Fetih örgütüyle bağlantı kurdu. Oradan Amman'a geçtiler ve kamplara ulaştılar. Ancak Suriye topraklarına giriş sırasında bir dönem gözaltına alındılar; on iki gün tutulduktan sonra, bölgede bulunma amaçlarını açıklamaları üzerine Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi tarafından serbest bırakıldılar.